

században Magyarországon előadott SCHUBERT-kompozíciók lajstromát. A második részben fel vannak sorolva azok a SCHUBERTtel foglalkozó munkák, melyek a Fővárosi Könyvtárban megvannak. E 103 cím a következőképpen oszlik meg: Életrajz, Emlékek 57; Levelezés 2; Zenéjéről 37; SCHUBERT a szépirodalomban 7. Bizonyos röstelkedéssel kell megállapítanunk, hogy a hazai bibliográfiának 51 címében egy önálló mű van csupán, a többi folyóirat, vagy újságcikk, általános zenetörténetből való fejezet, vagy idegenben megjelent magyar vonatkozású mű. Ez mutatja leginkább, hogy nálunk sem foglalkoztak e szerénylelkű lángésszel, hanem inkább műveit éneklik, játsszák. Ez fokozza az előadott művek jegyzékének értékét, mely nagy gonddal és sok fáradtsággal készült. Derék munka.

I. K.

Ungarische Jahrbücher. Bücherschau. 1926. Heft 4. Berlin, 1926. W. de Gruyter.

A GRAGGER Róbert kezdeményezésében megindult német kritikai könyvszemle utóbbi közleményünk óta 115 ismertetést hoz a tudományok minden ágából a magyar könyvtermelés évi javaterméséről. Magyarul is szívesen látnánk egy hasonló rendszeres és minél elfogulatlanabb kritikai áttekintést, annál többre becsüljük tehát irodalmunknak e nagyon szerencsés modorú külföldi propagálását. Nagy előnyét látnánk sok tekintetben, ha nemcsak e német kiadvány fejlődne ki minél jobban, de meg lenne a párja mielőbb francia és angol nyelven is.

Dr. NYIREŐ ISTVÁN.

Divald Kornél: *Magyarország művészeti emlékei.* Budapest, 1927. K. M. Egyetemi Nyomda. (2 lev.+255 l.)

Egy könyv, melynek hangjából mindvégig kiérzik az a nagy-nagy szeretet, mely kiváló műtörténészünket évtizedeken át hajtotta — igen gyakran az országúttól legtávolabbeső falucskákba, templomokba, kúriákba is — hogy művészeti emlékeiből az elpusztulás előtti utolsó órákban közgyűjteményeink számára megmentsse a még megmenthetőket. Fáradozásának javaeredményét veszítettük el a felsőmagyarországi — különösen bártfai és besztercebányai — múzeumokkal, de megkaptuk bő tapasztalatainak, gazdag tudásának leszűrt eredményeit ebben a szép munkában, mellyel műtörténelmünk nagyon is régóta számontartott tartozását róttá le.

A könyv a magyar föld őskori, római és népvándorláskori emlé-

kein kezdve nyolc fejezetben visz végig a szabadságharc korával lezárt korszakokon. Alig van ezek közt olyan, melyről már nem ismernénk tőle alapos monografiákat, vagy plasztikus életképeket. Írásban és képen meggyőzően bizonyítja be, hogy régi művészetünk nem volt idegenből átültetett s kizárólag idegenektől ápoltt üvegházi virág — amint azt, sajnos, még ma is igen sokan hiszik — és hogy a mai magyar művészetnek évszázadokra visszanyúló méltó előzményei voltak.

A terjedelmes, de mindvégig érdekesen megírt könyv különös szeretettel foglalkozik részletesebben a csúcsíves-korszak műemlékeivel, melyek összegyűjtésében és tudományos feldolgozásában szerzőnek oly szép szerepe volt. Sajnos, a sokat ígérő lendülettel indult fejlődés a XVII. századtól kezdve hirtelen visszaesést mutat, mert a nemzeti szellem háttérbe szorítása egyúttal a nemzeti művészet hanyatlását is jelentette.

Ma már nem is lehetne hasonló természetű munkát a megfelelő illusztrálás nélkül megjelentetni. Azonban külön is szeretnénk rámutatni a legjellemzőbb képanyag példásan gondos összeállítására. Szerzőnknek nagy segítségére voltak ebben saját kitűnő felvételei és a korán elhalt PETRIK Albert kiváló képgyűjteménye. Ezért DIVALD nemcsak állításainak bizonyítékait tudta adni a bizonyára személyes ellenőrzésével reprodukált harmadfélszáz darabnyi képanyagban, hanem oly anthológiát is, mely egyben a gazdag bibliográfián alapuló továbbkutatásoknak is forrásul szolgálhat.

A K. M. Egyetemi Nyomda e mű kiadásával érdemes munkát végzett. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy e reprezentatív jubiláris kiadványában jobban vigyázhatott volna a sajtóhibákra, továbbá, hogy az *ajánlásból* és a *kolophonból*, melyekkel ezen önmagáért is épen eléggé beszélő művét útjára bocsájtotta, valami fölöslegesség csendül ki, végül pedig, hogy a könyv eredetieskedő kötésével, legalább is ami a könyv hátának pseudofűzését illeti, sem esztétikai, sem pedig szerkezeti igényeknek nem tudott komolyan elfogadhatót nyújtani. A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda 350 éves jubileumára készült e szépsikerű ünnepi kiadványnak egyébként nem közönséges érdekességet kölcsönöz, hogy szép nyomása az Athenaeum munkáját dicséri. DR. NYIREŐ ISTVÁN.

Katalog wystawy rękopisów i druków polsko-węgierskich XV i XVI wieku. Kraków, MCMXXVIII. 8° 38 l. és XIX. melléklet.

Mióta a NAGY KÁZMÉR lengyel királytól megalapított és JAGELLO